

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง การมอบอำนาจในการดำเนินการพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

กรมบังคับคดีได้มีหนังสือ ที่ ยธ ๐๕๓๒/๖๖๗ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า เนื่องด้วยปัจจุบันการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้มาตรการบังคับทางปกครองในการเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น มีอุปสรรคขัดข้องในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการติดตามและบังคับทรัพย์สินหลายประการ ซึ่งปัญหาหลักอันเนื่องมาจากการขาดหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการประสานงานเพื่อบังคับใช้มาตรการทางปกครองได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เป็นผลให้หน่วยงานของรัฐไม่ได้รับชำระเงิน และรัฐต้องสูญเสียรายได้เป็นจำนวนมาก โดยเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๔ สำนักกฎหมาย กระทรวงยุติธรรม ได้ดำเนินการจัดการประชุมเพื่อหารือประเด็นดังกล่าว ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมบังคับคดี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และกรมบัญชีกลาง โดยหน่วยราชการดังกล่าวได้เห็นพ้องร่วมกันว่า กรมบังคับคดีเป็นหน่วยงานของรัฐอันมีภารกิจหลักในด้านการบังคับคดี ประกอบกับมีบุคลากรซึ่งมีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญทางด้านการบังคับคดีในการดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง หากมอบให้กรมบังคับคดีเป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินการยึดอายัด หรือจำหน่ายทรัพย์สินให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ จะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ

อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครองดังกล่าว มาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติว่า

“มาตรา ๕๖ เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีอำนาจที่จะพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งของตนได้ตามบทบัญญัติส่วนนี้ เว้นแต่จะมีการสั่งให้ทุเลาการบังคับไว้ก่อนโดยเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งนั้นเอง ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์หรือผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยความถูกต้องของคำสั่งทางปกครองดังกล่าว

เจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งจะมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ใต้บังคับบัญชาหรือเจ้าหน้าที่อื่นเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้เจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของคำสั่งทางปกครอง โดยกระทบกระเทือนผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองน้อยที่สุด”

กรมบังคับคดีจึงขอหารือประเด็นปัญหาข้อกฎหมายตามความในวรรคสองของมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกฎกระทรวงฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ว่า หน่วยงานอื่นของรัฐสามารถมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ของกรมบังคับคดีเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดอายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินตามมาตรา ๕๖ ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๒)ฯ ได้หรือไม่

มาตรา ๕๖ เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีอำนาจที่จะพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งของตนได้ตามบทบัญญัติในส่วนนี้ เว้นแต่จะมีการสั่งให้ทุเลาการบังคับไว้ก่อน โดยเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งนั้นเอง ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์หรือผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยความถูกต้องของคำสั่งทางปกครองดังกล่าว

ให้เจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของคำสั่งทางปกครอง โดยกระทบกระเทือนผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองน้อยที่สุด

ข้อ ๑ การมอบอำนาจในการดำเนินการพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจทำคำสั่งทางปกครองในราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาคให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

^๓ มาตรา ๗๑/๑๐ ก.พ.ร. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๒๓๒

(๘) ติความและวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายว่าด้วย การปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม รวมตลอดทั้งกำหนดแนวทางปฏิบัติ ในกรณีที่ เป็นปัญหา มติของคณะกรรมการ ตามข้อนี้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้ใช้บังคับได้ตามกฎหมาย

๒๓๒

ดำเนินการพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองแล้ว กรมบังคับคดีก็สามารถหารื้อมายังสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกาต่อไปได้ ในขั้นนี้ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองจึงเห็นควร
ไม่พิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายในเรื่องดังกล่าว

(นายอัชพร จารุจินดา)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๕๕